

اختیار

۱۲۹۲

مطبعه و اداره خانه درخان والده دروازه
مخصوصه است

کتابخانه برای مرجع کازت با اداره داده
شده و مطبعه و بصره بش روزنامه شده
کتابخانه که اجرت پست آن داده نشده
است از جانب اداره قبول نموده شده

بیت سالیانه شش مجیدیه
شش ماه چهار مجیدیه
یک نسخه ۴۰ پاره رایج است
اجرت پست سالیانه دروازه داده و برای
خارج شش مجیدیه سفید افزوده نموده شده
غیر از روزهای جمعه و یکشنبه همه روزه
مطبعه و نشر نموده شده

این کازت از حوادث کوناگون و از سیاست و پرکاری و از تجارت و علم و ادب و دیگر منافع عمومی سخن خواهد گفت هرگاه موافق باشد
از اعلانی که در ضمن حوادث نوشته شود به سطره غرضش و از اعلانات عادی به سطره غرضش خواهد شد

علم - ادب

حقوق که رعایت و حفظ آن مدار سلامت و سعادت
انسانها است نوعاً چگونه معین تواند شد ؟

تکیه و پند را فهمیدن بجه قسم تواند بود ؟
کردار صواب را از خطا چه طور باید تمیز داد ؟
میزان طبیعی وحشی این چیزها کلیه چیست ؟

همان قدریکه ما را احتیاج بدانستن نیک از بد
و صواب از خطا هست . و این درجه که ما را
موازنة رعایت حقوق برای انظام کارها و نیک بختی
خودمان مقرر است . در همان نسبت و اندازه
مبنای این امور نیز روشن و آشکار است و غیر از این هم
نمی تواند بود بعلت اینکه آفریننده جهان توانا و حکیم
و بی نیاز است .

آری شرایع و ادیان و دانشمندان و خردمندان
آنچه باید در این موارد گفته شود بهر زبانی و بهر طوری
بیان کرده اند . یعنی بیاد ما آورده اند چیزهایی را که
فطره و طبعاً آنها را بایستی دانسته باشیم و یادآوری
نا هرگاه یادآوری سود بخشند

لازمه حکمت این است . که هرچه احتیاج عمومی
بر آن بیشتر است آنرا فراوانی و مبدولی بان نسبت
حاصل است . چنانکه هوا که محتاج الیه هر ذی روح
و نبات است و بی بها و بدلی جهان را بر کرده
است و بعد از آن آب و خاک است که تا یکدرجه
آزاد و مبدول است و برین قیاس .

در صورتیکه دانستن مقدارهای اطوار حقوق و لزوم
رعایت با آنها و همچنین تشخیص دادن نیک از بد
و خطا از صواب برای زندگانی ما و حفظ مدار تعیش
و بقای سعادت و سلامت بنی نوع ما از لازمترین
امور است . پس بر حسب فطرت راه فهمیدن
اینگونه اسباب لازمه زندگانی و نیک بختی نیز برای
ما بطور وضوح و آشکاری باز است .

اگر چنانچه طغی را در بیرون از میان جمعیت بشریه
که تصادم احتیاج و اعوجاج و عرضها و غرضها
آنها را در حال اعتدال فطری باقی نگذاشته است .
بایستقامت تربیت و بزرگ کرده باشیم و بیکان بیکان
حقوق و اطوار حقوق را و کردارهای نیک و بد را
و طور تقابل بر او عرضه کرده و در مد نظر تحقیق او
که صاف و ساج و غیر معشوش است بیاوریم یقیناً

از روی راستی و مطابق واقع در همه آنها سخن
خواهد گفت .

خودمان که با همه آلاشی بزرگ شده ایم . نیز هرگاه
از درون خود او هام و خیالات معشوشه و منطورات
شخصیه را بیرون نماییم . و بصرافت طبع و بانی
نظر نگاه کنیم . تمامی حقوق و وجهه نیکه ها و بدیها را
در کمال سهولت و آسانی محدود و مشخص توانیم
کرد .

این کار یک میزان دارد . که آدمی در هر حال
و همه طوری میتواند آنرا در کفایت معاملات
و اوضاع و مناسبات و روابط قولیه و فعلیه و خیالیه
خود مقیاس قوی و قسطاس مستقیم قرار بدهد .
که بواسطه تبعیت بر آن راهمندی راستکاری سعادت
دو جهان را مالک گردد .

این یک میزان چیست ؟

این میزان خود آدمی است . چنانکه هرکاری
و هرگونه معامله که بیش میکرد چه در حق خود
و چه در باره دیگری . مبنای کار را برین بگذارد
که وقوع و صدور آن کار را از کسی دیگر تصور کند .
و از دیگری در حق خود فرض و تقدیر نماید و نظر
منصفانه خود را در بایاب حکم و حاکم داند و اندازه
نیک و بدی و مقیاس حدود حقوق و لزوم رعایت آنرا
در دست داشته باشد .

تصور باید کرد که آیا روا نیستداری کسی در حق تو
و در امور متعلقه مال و جان و ناموس تو بیعت بنی
بکنند ؟ سخن بد و حرکت ناشایستی در حق تو
بگویند و بجا بیاورند ؟ یا آنکه در غیاب تو بد گویند
و معایر انسانیات غیبت ترا بکنند و یا غایبی و سخن چینی
در میان تو و دوستان تو نمایند آیا خوشنودی از این
کارها و کردارها توانی داشت و سلب القلعه روا نتوانیم
دید فعلیت آنها که جای خود را دارد از تصور اینگونه
حرکات و ارادات انفعالی طبع بی اختیاری حاصل
خواهد گردید .

پس میزان تعیین حقوق و رعایت بودن رعایت آن
و نتیجه این حقوق شناسی که اساس استقامت
و راستکاری است . منحصر باین است که آدمی
آنچه را در حق خود روا و جایز میداند مانند آنرا
در باره اینی جنس خود . و کسانی که رابطه برادری
با او دارند روا و جایز شمرد و بعکس این نیز

آن سخن و کار و قول و عملی را که از دیگران در باره
خود ناشایست و مستکین می بیند . وقوع مثل آنرا
در حق دیگران چه از خود و چه از دیگری نمیبیند .
یعنی همینانکه راضی نمی شود کس دیگری بدی
در حق وی کند نمخود در حق دیگران غایب و نه رضا
بدهد که دیگری در حق دیگری بکار برد .

از اینجا معنی اشتراک حقوق . و مبدون بودن
جمعیتا بایضای آن و منسلل بودن کفالت آنها
در اندای آن دین و واضحی معلوم تواند شد .

این حال معتدل را که میزان حقوق ذاتی و لوازم آن
است (ادب) گویند و چون در اطوار و اخلاق کسی
ظاهر گردد آنرا مودب و مذهب الاطوار نامند .
و کره بی ادب و بد کردارش خوانند .

از مداول مقاله های پیش مرزیت و شرف و علم
و دانش را در نظر داریم در اینجا یک چیز دیگری
بر علم خود می توانیم افزود . چنانکه دانش
تخصصی و الفانی تا یکدرجه تنها ما را راهمندی
بظواهر اطوار آگاهها و اطلاعات معنایند . و این
یکی مسلم است که طلب علم بدون استثناء و فرهنگ
فریضه نیست هر فردی از افراد انسانها است .
ولی مع ذلک این علم و دانش را هرچان و روحی هست
که آن هم عبارت از ادب است . یعنی حسن استعمال
علم و عمل را بعمل مقرون داشتن . و علم عمل را
بسیوی خویش می خوانند اگر اجابت کنند و کره
دوری خواهد جست

در اینجا علم بی عمل یعنی دانش بی ادب . چندین
مره از جهل و نادانی بدتر است . و ضرر و صدمه
آن به عالم مدنیات و انسانیات صد چندان است و دلیل
این نیز واضح است . که دانای بی ادب اطوار
دانش و آگاهی خود را بسوء استعمال بکار میبرد
و منافع بشریه و امر حقوق بشریه را بسبب آن
مخول می سازد و بموقع بسیار خطرناک می اندازد
چون دانا معیوب و فاسد شد جهان فاسد گردد

(معترضه)

در محکمه های غربیه و شمالیه با همه تفصیلی که دارند
و قانونها و نظامات و ترتیبهایی که در اصول محاکمه
و انظام امر حقوق گذاشته اند . و در این سخن
برای اكمال مقصود اوکاتهای یعنی وکلای دعوا

(که قانونها را خوب میدانند و همچنینکه تطبیق
حقوق را بقانونین دریاد دارند طریق حله ها
و سوء استعمالات را و لباس شرع و قانون پوشانیدن
بناحق را نیز میدانند) برای محکمه ها و محاکمه ها
قرار داده اند . و برای اینها نظامنامه های جداگانه
نیز نوشته اند . اگر روی هم رفته موازنه نماییم .
بطور آشکاری خواهیم دید . که محافظه حقوق
در آن محکمه ها بوجهی بیشتر و بهتر از مالک شرقیه
نیست . بل در محکمه های طبیعی شرقیه اگر تنها
رئیس محکمه و دیوانخانه مبنای کار خود را بر راستی
و راستکاری بگذارد باینکه نمیشد دیوانخانه های
فرنگستان شاخ و برگ دارد و نه رنگ و روشنی را
از جهت ترتیبات و اصول محاکمه و غیره برادر است .
خیلی بهتر از محکمه های منظمه غربیه ریشه رعایت
حقوق بندگان خدا کرده میشود . که اگر در اینجا
تفصیل بدهیم سخن بد را می کشد . لکن مبادا
از این سخن چنان تصور کنیم که نادانی و جهالت
و بی اطلاعی بهتر از دانایی و علم و آگاهی است حالانکه
هیچ خردمندی این سخن را نتواند گفت . پس باید
علم و مودب شد . و دانش را در نیکی و به نیکی باید
صرف و استعمال نمود .

(واصل)

علم و ادب میزان سعادت انسانها است . آرایش
جهان مدنی است . حافظ حقوق و کامل حیات
حقیقی است .

از خدا خواهیم توفیق ادب

اخبار داخلی

توجهات

اداره ملکیه متصرف ارغنی که تازه برقرار شده است
بشرط ارتباط متصرف معموله العز به سعادتاً ب
روی افندی مدیر معین مذکور تقویم

ریاست مجلس تمیز که تازه در مرکز جنایات صنعا
برقرار شده است بعد از افندی که از ثبات انفصال
یافته مقوض گردیده است .

مأموریت فهرست دیوان احکام علیه بمنزله اب
عارف افندی معاون سابق مسکناری تجارت توجه
فرموده شده است .

مرتاب محمد بك فاعلم بامور حرب را كه در خدمت مقام جليل صدارت عظمى بود منصب ميرالاي و عزتآب آگاه بك را كه يكباشى بودند فاعلم اعطا كردند و بقراردادى خدمت موى اليها در اويرى حرب مقام جليل و كالت مطلوبه مقرر شده در اين خصوصات حسب الاسنادان اراده سابه نيز شرف صدور يافته است .

وزيره شنبه گذشته مجلس خاص وكلا در خارج از فرار داه مقرر منعقد گردیده است .

جنابان حيدر افندي و واهه افندي كه برآي رياست كوميسيون پوسنه و هر يك معين شده اند . روز شنبه اينده بمجلس مأموريت خودشان خواهند رفت .

بك دستكاه (فيلو) قوه بحريه دولت اوسترى بچنانكه مقرر بوده است بلكركه را كوزه رسیده است . مى گویند تا چند روز بكر مثل اين فيلوه از دولت فرانسه وانكليس نيز بلكركه كه مذكور فرستاده خواهد شد .

هفت نفر قطاع الطريق كه در ولايت ايدن در ناحيه نيف پيدا شده بوده اند دو كس ز آنها در نزديكى قصبه ايدن گرفتار شده اند .

كازت بصيرت در نسخه ديروزي خود مينويسد

بناسبت عفو عومى كه در حق اهل شورش هر يك مبدول گردید عاميان ملكيتى درى آمده و داخل امان ميشوند و بدین ملاحظه جهت شورش كه متعلق بعاصيان اهل ملكت بود در اين نديكها يكطرفى خواهند شد و چون اهل شورش و طاسيان قره طاغ و صرستان هنوز بتمام نيامده و اظهار استيان نكرده اند و ممكن است كه استقرار اين حال فساد بيزان باعث امتداد مسئله اختلال بشود لهذا در اينخصوص بامارت صربستان و مخصوصا بحكميراني قره طاغ احكام قطعيه فرستاده شد كه از تاريخ دهمين ماه شباط تا چهار هفته ديكر اكر عاصيان تمت و دوشارا بزرگ سلاح و اندازند عساكر عثمانيه خط امتياز امارتين مذكورين را گذشته و بامر ناديب و نظيره آنها اقدام خواهند نمود .

بالى كه هفته گذشته در قورى چشمه بمنفعت اطفال مكتب انجمن داده شده بود . نديك بوده است آرمجلس خوشوقتى و اينهاج بك فاجعه ببار نا كوارى پديد شود . در مرتبه پايين سفره مخصوصى بجهت طعام آخر شب حاضر داشته اند و اطراف انجمن باردهاى يرقههاى دولتى و غير آنها آرايش داده شده بوده است . كه على الفلله چراغ لامبى كدر بالايى سفره بوده است مى افتد و كازمه روى سفره را فرا گرفته مشتمل مى شود خانه چوبى باردها گرفته شده و راه عبور و مرور مختصر يك راه پله كه احدى جرأت عبور از آنجا نداشته است . در آن حال اضطراب كه همه كس دست و پاى خود را كميكند . از هول جان دونه را زانها خواسته بودند خودشانرا از مرتبه بالايى كه خيلى بلند

بوده است بزر بپندازند . و اهل بال از نساء و رجال همه متوحش و حيران بوده اند . در آن اشكاري كه باعث نجات آنهمه جمعيت اتوه شده است . غيرت و اقدام دو كس از كسان جناب دولتماب معين الملك و ز پرخار دولت عليه ايران كرده است كه ميز و سفره را با نظرف و اسباب به كال جسارت و چابكي بزمين انداخته و در اطراف آن آتش هولناك فوق العاده اقدام بكار برده اند .

عساكر مصر به نديك بشهر (ادوا) مقرر حكومت جستان ميروند . عساكر مرقوم به كمال احتياط و مكال انديشى كارى كنند . مقدار عساكر مصر به از بازنده هزار تا پيست هزار نفر است و بعد مسافت از دوكاه از ادوا پنج ساعت راه است . هنوز اقدامى بمقابله و ماتهله از طرفين نشده است . جناب حسن پاشا فرزند جناب خديوى و راتب پاشا كوماندهان عساكر خديويه در سراغ اردوي قرال جستان هستند كه شصت هزار كس قشون دارد . و هر قدر اينها پيش ميروند اردوي مذكور پيشتر رفته است . اكر چه اخراين جنگ معلوم نيست بلكه خواهد انجاميد . و بقيه جنگ معتناسى خواهد بود . ولي عساكر مصر به خيلى اميدوار به فتح و غلبه خودشان هستند .

مكتوب از مصر

قاهره ۱۵ فوريه ۱۸۷۶

كار آگاهان ميگويند كه از جهت قبول لايحه كه از جانب چند نفر از مأمورين باليك (انكوا - ازيهين) بجهت مستطاب خديوى تقديم شده است . مسئله ماليه مصر را بنظر حل شده بايديد . نوشته و مفاوله نامها در اينباب امضا شده است . و روز يكشنبه ۱۳ فوريه موسو پاسر كه بدين جهت از لندن آمده بود با (ترن) قطار مخصوص رو باسكندريه حركت كرد كه از آنجا از راه برنديزى بآنكستان برود بپاير اين اميدوار هستيم كه اعتبار خديويت مصر به بديحه مقصود برسد ميگويند دولت انكليس بجاي مسيو كيو بك مأمور ديكر كه متمايا در قاهره اقامت بكنند عصر خواهد فرستاد . اين مشاور جديد ماليه مواجب زياد خواهد داشت اين مأمور موسو و روس و پلسون است كه مدير اسهام عوميه انكليس است و سايلانه دوعزار لبراي انكليس مسواجب دارد . اکنون آن مأموريت خود را در لندن ترك ميكنند كه مأموريت جديده در مصر اقبال كند . مأموريت مسيو كيو خيلى كراتها بدولت انكليس علم شده است . خود مسيو پاماونى كه دارد در يك سر اقامت دارند مانند يك شاهزاده كثران ميكنند .

(لوانت هرالد)

پرنس رويس كه انيروزها با پرنسس ماري دختر پرنس و ايجار صروسي كرده است از جانب امپراتور المان داخل اعضاى مجلس نمييا شده است . مى كوشد قرال هاتور خيلى ناخوش است . كازت فرانكفورتر چاينوع مى نويسد كونت آرنيم

انن از اعلى حضرت امپراتور خواسته است كه اين آمد فرزند . خود را كه خيلى ناخوش بوده است ملاقات نمايد .

(از روزنامه پتر بورغ)

(واردات و مداخل دولت روسيه) در سال بكتيزار و هشتصد و پنجاه ميلادي يعنى پيست و شش سال پيش از اين سى و شش مليون بوده است . در سال بكتيزار و هشتصد و هشتاد به شصت و هشت مليون لبراي انكليس بالغ شده است . مصارف عوميه دولت مشار اليها نيز از چهل و شش مليون لبراي انكليس بشت و نه مليون و سيصد و پنجاه هزار لبراي انكليس رسیده است . در مدت چهل سال بودجه (موازنه دخل و خرج) روسيه در هر سال جا خالى داشت و مصارف زيادتر از مداخل بود . و تنها در سال بكتيزار و هشتصد و هشتاد دويك كى مداخل فاضل داشت . ديون عوميه دولت مشار اليها از يكصد مليون لبره انكليس كه سال بكتيزار و دويست و پنجاه تا سال هزار دويست و هشتاد داشت ببيصد مليون و تا آخر سال گذشته ببيصد و پنجاه مليون لبره انكليس رسیده است . اكر درست باین حساب رسیده كى شويهمان قدرى كه مداخل زياد شده است بخارج هم همان نسبت افزوده است . حال آنكه هميشه بجهت مداخل مشكوك است و مصارف يقينى است . و علاوه بر اين كاهى مخارج غير معين كه در نظر نيست براى دوات پيدايى شود . راست است ظاهرا بنظر چنان مى آيد كه كار دولت روس چند سالست از جهت تجارت و مداخل پيش رفته است . ولى اكر درست ملاحظه شود حقيقت كار معلوم خواهد گردید . چنانكه در سال بكتيزار و هشتصد و شصت و شش اختلافات و اخراجات دولت روسيه سى و پنج مليون لبره ايرا بوده است . و در طرف پنج حال يكصد و نه مليون رسیده است . چنانكه از اسناد استيك منظمه معلوم خواهد شد كه اين هم بجهت زياد بودن اخراجات و اخراجات واضح است اين علاوه از داخل شدن بولهاى استخراضى اخراج بداخله ملكت شده است .

بنا بر اين محال است با بنظر افزودن بمر داخل فائده براى روسيه داشته باشد و بالاخره كار مخير خواهد شد براى ايفائى نما و فائضهاى فروش و امور تيمان (قرعه ها) سندات قروض (بكسه اهاى رجوع كرده شود . و بدین جهت مى توان گفت امر تجارت روسيه روز بروز مختل مى شود . و الحاصل كار ماليه روسيه در حال حاضر يعنى در حالتيكه با دولتي جنگ ندارد و مسئله در داخله حادث نيست چنانست كه زمينه آن معلوم ميباشد . اكر چنانكه مسئله پيش آيد كار مشكل خواهد بود .

در نسخه ديروزي از كازت انوايسد روس از وقايع خوفند و تسليم شدن عبدالرحن اودايشى بمر دار روسيه شرعى نوشته بوديم اين حالات و اقدامات متواليه دولت روسيه در آن صفحات مستلزم اينست . كه بعضى مطالعات عمده را در اين مواد درج نمايم . تاريخ نمايميد هميكوقتى تمام آبادانى دنيا در آن قطعه هاى

زمين بوده است بطورى كه اداره نمايى ممالك شرقيه را سلطنت آن مركز ميكرد . خود خوفند نيز پاى تخت چنگيز خان مشهور بود تا آنكه اوضاع آنجا منقلب و اهالى آسامان بعد از همه ترقيها رو بتزلزل گذاشته و بجهت و اسباب معلومه رسيدند بحالتي كه آنچنان ملك را كه سبه مليون نفوس را و در شهر خوفند بقدر چهار صد جامع و مسجد را داراست بدست انقلابات سپريدند .

دولت روسيه با حالت حاليه منفعتي بقدر در قشون كنى و تصرف آنجا ندارد . خاك اين ملك طولاً پانصد و شصت كلو متر (۱) و عرضاً دويست كلو متر است اهالى وحشى و بى باك و جسورند . هرگز دريك حالي آرايى نداشتند صكرت . در هر چند وقتي يك اوضاعى فراهم توانست آورد . قشون روسيه خيلى مصرف لازم دارد . كه آن ملك و سبعا و آن اهل و سكه را نگاه دارد . اعتقاد بعصيا اينست كه دولت مشار اليها بمضواهد بپندوستان راه باز كند . و ل نجيب اينست كه دولت انكليس ياهمه آكاهى و پوليتيك مخصوص كه دارد . مخفى در اين مواد نميكويد حال آنكه در خصوص رفتن عساكر مصر به به جستان و جاههاى بى صاحب زنگبار و حر كات چينان در حق برمانى و مانند اينها مداخله هاى مصرانه بعمل مى آورد .

دولت مشار اليها حل اين در كار بپندوستان ندارد . اكر آن قطعات معلومه تركستان را اكر چه بعد از زحمتها و مدت طولانى و پيمايى كران جاني و پولى دست آورده و مورد نمايد . متبع ثروت بزرگى را ملك خواهد بود . و آثار كارها در دست خداوند است !

(از كاتهاي اروپا)

در خصوص مأموريت جناب دوك دادنيورغ فرزند علسيا حضرت ملكه و داماد اعلى حضرت امپراتور روسيه كدوسال در خدمت بحريه ستر خواهند كرد روزنامه پتر بورغ مى نويسد . دوك مشار اله فاميل (عيال) خود را به پتر بورغ خواهند فرستاد . و خودشان كوماندهانى يك دستكاه قبلوى بحري انكليس را در هر سفيد بعهده گرفته اند . و سبب اين مأموريت اينست كه موافق حكم نظامنامه بحريه انكليس كسى نى تواند اميران (يعنى اميرالها) بشود . مگر آنكه مدت دوسال ايفائى خدمت در امور بحريه كرده باشد .

كازت مذكورى كويد .

در كتاب آبي (۲) دولت انكليس كه چندي پيش از اين منتشر شده بود كافتهاى لورد لوفوس سفير انكليس در پتر بورغ در خصوص قتال

(۱) هر كلو متر يك ربع ساعت است . (۲) كتابى است كد در آن سوال و جوابهاى رسمى و ديكر تحريات امور دولتي را كد عرض سال شده درج مى كند . و اين كونه كتاب را زنگى قرار ميدهند بكي آبي ديكرى قرمز ديكرى سبز و مانند اينها .

سويش در آن مندرج است . كدوات روسيه خيال كه تعلق با و دارد مداخله

(نطق جناب)

(در خصوص)

پرنس بيمار ك و ز پراول د ملت المان در خصوص بيان كرده اند كه مسواذ ذبلا مى نگاريم .

كازتها كاهى سوء است خودشان مى كنند بنا بكنم ضررها و معايب اراجيف و خبرهاى نار مى آيد .

اولا روايات جنك دره و امر ماليات مارا بحال نميكويد اراجيف و اخبار بشود . ولى اهل تجارت و از ترس ضرر و زيان مع مى شود . درين خصوص زياد واسطه سوء استعمال مسواذ و بدین جهت بكنم كمن بعد از اين انكار نميكنم كه هر حكومت بزرگى معاونت مطبوعه خود را بدین واسطه خن و منظور ات خود را در آشكار كند . و در اين خواهند در كازت رسمي نيم رسمي چند سون كافت نكاه مى دارند . براى اين منظور ات خودشانرا در

پيش از اين كازت (نور) در اين خصوص بكميت بعهده اوداده شود .

خيرخواهى و هم خيال با خدمت تكليف كرده بود اوزا قبول كرد . بعضى كازت نيم رسمي كه بعضى خارجه نوشته مى شود آن كازت مشول مى باشد و اشتباهكارى اينجا است كه نا پارشدم منظور خود تمام .

وقتكه كازت مذكور نيم كه هفته يكي دو بار بعضى بيان نمايم و يك اطلاعى از مأمورين بزرگ مى كند و بنويسند اكر چنانچه وقت مى داشتم آن مقاله مى كردم ولى اين خيلى آنكه دريك كازت غير از كه از طرف من بشود

سویس در آن مندرج نبود و جهش هم نیست .
کدولت روسیه خیال ندارد در امور و مصالحی
که تعلق با او ندارد مداخله کرده باشد .

(نطق جناب پرنس بهمارک)

(درخصوص کازنها و جنگ)

پرنس بهمارک وزیر امور دولت المان در مجلس شورای
ملت المان درخصوص مطبوعات و جنگ نطق
بیان کرده اند که موارد مهمه آنرا ترجمه کرده
ذیلا می نگاریم .

کازنها گاهی سوء استعمال در ایضای وظائف
خودشان می کنند بنابراین می خواهم که بشما بیان
بکنم منورها و معایب را که از نتایج منتشر کردن
اراجیف و خبرهای ناراست و مغایر واقع بیان
می آید .

اولا روایات جنگ در مدت دوازده سال تجارت
وامر مالیات مارا بحال بسیار بدی آورده است .
نیکویم اراجیف و اخبار کازنها می تواند باعث جنگ
بشود . ولی اهل تجارت باین سخن باور میکنند .
وزیرین منور و زبان معاملات تجارتی مختل
می شود . درین خصوص عبارت (کازنها نمی شود)
زیاد واسطه سوء استعمالات میشود . در اینکه
مساء و بدین جهت مجبور هستیم که آشکار بیان
بکنیم که من بعد از این کازنها نمی داریم .
انکار نمیکنم که هر حکومتی و خصوصاً دولت
بزرگی معاوضت مطبوعات را لازم دارد . که منافع
خود را بدین واسطه حفظ نماید . و بعضی افکار
و منظورات خود را در حق پولیتیک خارجی خود
آشکار کند . و درین ضمن آنچه دواستقامتی
خواهند در کازنها رسمی خود بنویسند در یک کازنها
نیم رسمی چند سون کاغذ سفید از برای خودشان
نکاه می دارند . برای اینکه وقتی لازم میشود
منظورات خودشان را در آنجا بیان نمایند .

پیش از این کازنها (نورد دویمه الکمانیچیانوئ)
در این خصوص بحکومت تکلیف کرد که این کار
بهمه اونداده شود . کازنها مذکور تنها از جهت
خبرخواهی و هم خیالی با دولت مجنا خود را برای این
خدمت تکلیف کرده بود . و حکومت این تکلیف
اورا قبول کرد . بعضیها تصویری کنند در یک
کازنها نیم رسمی که بعضی مقالات از جانب وزیر
خارجیه نوشته می شود آن وزیر از برای هر کله کله
آن کازنها مسئول می باشد . نقطه هلاکت
و اشتباهکاری اینجا است . و از این جهت است
که ناچاریدم منظور خود را در صورت غیر رسمی بیان
نمایم .

و فتنه کازنها مذکور نیم رسمی بود لازم می دانستم
که همه یکی دو بار بعضی مطالب را بواسطه آن
بیان نمایم و یک اطلاعی بدهم و در این ضمن یکی
از نامورین بزرگ می گفتم یک مقاله بنویسد
و بنویسد اگر چنانچه مطلب عمده مهم می بود
و وقت می داشتم آن مقاله را یک دفعه هم خودم مطالعه
می کردم ولی این خیلی کم اتفاق می افتاد . حال
آنکه در یک کازنها غیر از مقاله های معدود و اخباری
که از طرف من بشود حوادث و اخبار دیگر نیز

مندرج است . که نه وزیر خبر دارد و نه یک کدام
از نامورین بزرگ و کوچک . و چون کازنها اسم
نیم رسمی دارد مسئولیت مطالب غیر صحیح
و نامناسب که اراجیف محض است ممکن است بوزیر
داده شود . چنانکه بارها این قبیل اراجیف
در کازنها منتشر شده است . و همه بفرماند از جانب
مر است . و با حاصل امروز بیان می کنم که وزارت
خارجیه کازنها نیم رسمی ندارد . و بنا بر این
در هیچ کازنها مقالات از جانب نامورین وزارت خارجیه
ارسال نمی شود .

اساس صلح و آسایش را مقاله و مندرجات کازنها
نمی تواند بهم بزند . و بآن مقالات کسی اعلان
حرب نمی کند . چنانکه پارسال مقاله های کازنها
پوست نتوانست اشغال نأثره جنگ را نماید .
اگر فی الحقیقه یک وزیر بخواند اسباب جنگی فراهم
بیاورد منفعت اوست که کسی خیال اورا نفهمد
هزار تدبیر بیان خواهند کرد که جنگ مانع بشوند .
علاوه بر این پیش از همه چیز آن وزیر تصدیق امر
و مطاع خود را لازم دارد . و بی این تصدیق
هیچ وزیری نمی تواند اعلان حرب بکند . خصوصاً
اعلیحضرت امپراتور در سال و سن بدرجه رسیده
اند که هر کس در آن سن و سال باشد طالب آسودگی
و آرامی خواهد بود . و در این حال کسی نمی تواند
اعتقاد بکند که امپراتور آرزوی جنگ دارد .
باوصف این کال بی عقلی است تصور کردن اینکه
وزیر آرزوی جنگ می کنند . خیال بکنید که من
یک سال پیش بشما می گفتم که باید اعلان جنگ
بکنیم و سبب آن را هم بشما بیان نمی کردم
و می گفتم که کسی با ما کاری ندارد .
مگر آنکه فرانسه مشغول اصلاح حال خودش
است باید با اوجنگ نمایم در اینصورت آیا خیال
نمی کردید که دماغ من ناخوش شده است ؟
حکیم بجهت معالجه من سیارش نمی کردید ؟
الحاصل بشما اعلان می کنم که در خیال ما فتح
ملکها نیست . و بجای را هم نمی خواهیم ضبط
کنیم یا آنچه در تصرف خودمان داریم را بی وقایع
هستیم . و آنچه که بماند جنگ و قهر را نسبت
می دهیم دروغ می گویند و محض اراجیف است .

✽ اخبار تلگرافی ✽

اتریش - مجارستان
وین ۲۲ فوریه

سندرات روم ابلی فلورین ۲۶ - سائیم ۲۵
لیرای فرانسه ۹ - ۱۶
لیرای عثمانی ۱ - ۲۹

پورسه ست است . داد و ستد نیست .
قاردینال لدوهوفسکی پوین رسید . از اینجا
بروما خواهد رفت .

فرانسه

پاریس ایضا

اسهام عمومی ۲۰ - سائیم ۱۵
سندرات روم ابلی فرانک ۵۷ - ۵۰
در میان باصد و بیست و هشت کسی که بیست اعضائی

در شورای ملت انتخاب شده اند دولت آنها هوا
خواهان جمهوریت هستند . و شصت و سه کسی
جانبداران خانواده بوناپارت و باقی دیگر حامیان
طرفهای دیگر .

(اسپانیا)

مادرید ایضا

اعلیحضرت فرل به (من سیاستان) رسیده
است که کوما ندانی عساکرا در عهده گیرد
عساکردوئی قارلبستان را مغلوب کرده و حدود
فرانسه آنها را تعاقب نموده می گویند این جنگ
موجب اضطرار قارلبستان خواهد بود .

(پورتوگال)

مصر

قاهره ۲۱ فوریه

مسبو استغفار کبوتلین عزیمت کرد .

(اسپانیا)

مادرید ۲۲ فوریه

اعلیحضرت فرل دیروز بشهر تلورا رسیده است
قارلبستان در حوالی شهر ویلا ریتر جمع
شده اند .

(مملکتین)

بکیش

شورای ملت عساکر امارت را برای هذه السنه
۱۸۷۶ در پانزده هزار نفر قرار دادند . یکی
از اعضای شورای ملت تکلیف نمود که اظهار
ناخشنودی از هیئت مدیران کرده شود شورای ملت
این تکلیف را قبول نکرد و رد نمود .

(فرانسه)

پاریس ایضا

میگویند تشکیل هیئت وکلای جدید بهمه مسبو
دونور حواله خواهد شد .

(روترها)

✽ بورسها ✽

غلطه ۱۱ شباط رومی

اسهام عمومی ۲۲ - ۳۱
لیرای عثمانی ۳ - ۲۱
سوسنه جزال ۳ - ۲۱
شرکت عثمانیه ۲ - ۳۲

اعتبار عمومی ۳ - ۲۷
تراموای ۱ - ۶۰

سندرات راه آهن روم ابلی ۵۹ - ۵۰
فرانک ۵۹ - ۵۰

استراض ۱۸۶۲ - ۱۳۸
۱۸۶۵ - ۱۴۰

۱۸۶۹ ۱۲۴
۱۸۷۲ ۰۳۸
۱۸۷۳ ۱۲۰

کیال فروش سائیم

لندن ۳ ماهه بپریلای انگلیس ۱۱۱ - ۵۰

فرانک سائیم

پاریس بپریلای عثمانی ۲۲ - ۶۲

فیثات مسکوکات لیرای عثمانی

از قرار صد فروش

لیرای انگلیس ۱۱۱ - ۱۰
لیرای فرانسه ۸۸ - ۲۸

امپریال ۹۰ - ۲۰
کرمچیه ۵۱ - ۱۲

روبل (مئات) نقره ۱۷ - ۰۰
مئات کاغذی ۱۴ - ۰۵

مجیدیه ۱۰۲ - ۲۵
بشاک ۱۰۶ - ۲۰

مئالک ۱۰۷ - ۰۵
پول سیاه ۱۳۸ - ۰۰

✽ از مقاله کیمیای زراعت ✽

برای جدا کردن ثفل و دردی خیری کدتره شیشه
از آبشیر و سرکه حاصل شده است ممکن است حامض
کبریتی را یک شیشه دیگری نقل کنیم . چنانکه
ظرفی که در آن حامض فحیمی هست دهن آن را بادست
میگیریم و سراز پرتوی آب میبریم و همانطور
که آب برمیکنیم . و در سابق بیان آنرا نمودیم یک
ظرف دیگری پهلوی آن گرفته کا زرا مانند نقل کردن
هوا در توی آب از ظرفی بظرف دیگر بیان آن شیشه
دومی نقل می نمایم .

حالا این شیشه دومی که از کار فحیمی برگردیم دهن
آنرا با کف دست خود بگیریم و بروی یک شیشه یاغنه
صافی بگذاریم . و بعد از آن بشمرغی بیان آن
کذاشته و بجهت فرار نکردن مرغ دهن شیشه را
باز بادست بگیریم . لکن باید دقت کرد که حیوان
بیچاره سرش کج نشده و بیخوش میگرد و دهانش
باز شده و هلاک میشود .

چند نفس که از گاز فحیمی داخل جوف او بند و تنفس
از آن گاز کرد تلف خواهد شد . پس معلوم شد
که کار فحیمی مضربحیات است . انسان که
از حامض فحیمی یک کی تنفس بکند فوراً در خود
یک شعله و ناراحتی حس میکند . این شیشه که
در میان آن حامض فحیمی هست اگر نزدیک دهن
آن قدری تنفس کرده شود . مقاومت کرد که رائحه
و بوی در آن گاز نیست . فقط اگر در میان هوایی
که در میان آن چند عشر ذراع حامض فحیمی باشد

چند دقیقه وساعتی زیست نماید بلافاصله يك خواب سنگینی مارا خواهد ربود كه نهایت این خواب سنگین ترك منتهی خواهد شد .

اگر در توی يك خانه كه اطراف آن مسدود بوده باشد وزغال روشن شود بقینا كسی كه در آنجا است تلف خواهد شد . چنانكه مكررا این قسم هلاکتها و مرگها را دیده و شنیده ایم .

این راهم دانستن عیب ندارد كه اغلب این قسم مهلكه و قضای ناكهان در مخزنهایی كه شیء بجوش میاید اتفاق می افتد . خصوصا در قیچی ها و خنجرهای چوبی بسیار بزرگ كه در آنها شیء جوشیده و شراب بنسود حامض فحیمی بسیاری از آن بیرون میاید و وقتیكه این حامض فحیمی از میان آن بیرون میاید آن شیء را بجوش می آرد .

و همین ملو را این حامض در اویاقها و كوره های آهك پزی هم حاصل میشود . چونكه حاصل شدن آهك بواسطه منطفع شدن حامض فحیمی از اجزاء كلسه است كه از حرارت شدید اندفاع مذ كور بظهور میرسد . اگر كسی غافل از این معنی شده و در نزدیکی آن كونه اویاق و محل صعود گاز فحیمی بخوابد از آژان نادانی خود تلف خواهد كردید .

نقل و نحو بل دادن حامض فحیمی از جایی بجای دیگر بواسطه تجسد هوا ممكن است . اگر اجرای این كار یعنی بقبدها ممكن نباشد میشود كه در آن مكان كه گاز فحیمی هست آهك در آب حل شده گذاشته . و این مقصود را حاصل كنیم . چه آهك برای اینکه كار بولت دوشو (یعنی ملح كلسی) حاصل كند با حامض فحیمی امتزاج كرده و بسبب این امتزاج حامض مذ كور نابیده میگردد . كه همه این مطالب رفته رفته معلوم خواهد شد .

اگر احتمال بدیم كه در میان يك مخزن و شیب زمین گاز فحیمی هست . و بخوایم آنرا بدانیم يك لامپ روشن كرده . و آن لامپ را پیش گرفته داخل آن شب زمین مشویم . اگر خاموش شد معلوم است كه در آنجا گاز فحیمی هست و باید برگردیم . و بطریق كه گفته شد و با اصول تصفیة كه مذ كور كردید دفع آن گاز فحیمی را از آنجا توانیم نمود . حال باید دانست كه حامض فحیمی اگر چه این قدر حالات و اطوار مدته و هولناك دارد . لكن يك خدمت واز بزرگی نیز در كار نباتات در مقابل این دارد . و بخصوصه برای تغذی یعنی خوراك نباتات دراعلا درجه مدار میباشد . بنا بر این برای مالا ماست كه در خصوص بیان بعضی منبهای اصلی این گاز فحیمی قدری زیاده تر تفصیل داده باشیم . زیرا كه علم نباتات و كیمیای زراعت را نخستین اساس دانستن این مطالب است .

(باز هست)

طاهر

اعلانات

يكباب خانه واقعه در چمنافجیر و قونی در بالای دكان ساعت ساز كه یازده اطاق و مخزن و باغچه و غیره

دارد با جاره داده خواهد شد . هر كس خواهان باشد بساعت ساز مذ كور كه در زیر آن خانه است رجوع نماید .

رساله (فوائد) نام عربی العبارة . تألیف شیخ عظیم الشان الساطع البرهان متمم ناموس دهر مروج حكمت حقه مولانا الشیخ احمد الاحسانی اجله شانه . كه مفتاح مطالب حكمت الهیه و یا كال اختصار دارای معانی بسیار بلند و جامع آثار و اطوار علم مسند و معاد است . و در چند سال پیش بر خست و اجازه نظارت جلیله معارف . طبع و تئیل شده است . در مغازه كتاب فروشی بزرگ در زیر مسافر خانه عسكریه از قرار نسخه (۱) چار يك مجیدیه سفید فروخته میشود .

مسیوم دیوسقوریدس نام طبیب در بالای اوزون چارسو در نزدیکی خان اكنه جی در اجزا خانه ار كول تومرو (۳۲۳) روزهای شنبه و چهارشنبه از ساعت پنج الی هفت برای تداوی و معالجه ناخوشهائی كه رجوع كنند حاضر است . و بجای آنها را قبول خواهد كرد .

طبیب مومی الیه متهمدی شود . كه همه اقسام ناخوشی بواسطه بیهوشی و تشنجه و تداوی حكیمانه معالجه نماید . و همچنین در ناخوشی معده نیز مهارت تمام خود را ابراز خواهد كرد . و بجهت مرضه های مزبوره حسی اختراع و ترتیب كرده است . كه محل فروش آنها اجزا خانه مذ كور فوق است . و دستور العمل استعمال جها در ورقه مخصوصه چاپ شده در جوف قوطیهای آنهاست . قیمت يك قوطی نیم مجیدیه است . در هر كدام از آن ورقه ها و قوطیها امضای طبیب مومی الیه نباشد ساخته و قلب است بجهت جهت دقت لازم دارد .

ش . د . د . پ

مرتب دوازده بند جناب سعادت ماب كاظم پاشا میزوا از اعضای دارشورای عسكری كه بجهت تعزیه داران خامس آل عباسهید كر بلا روسی له انفا و علیه التجه و اثنا اثری است نو بن ویراسمه است برای تجدید آیین آمواتین باقتضای قصیده غزالی مدحیه در حق حضرت شاه ولایت انشاء فرموده اند اینروزها طبع شده و در دكان جلیل اغا در چنبری طاش و حاجی حسن آقادر باغچه قیوسی فروخته می شود .

(خرابات)

مشتمل با انواع قصاید و تركیبات و ترجیعات و تسدیسات و قطعات و رباعیات و غزلیات و ابیات در چهار زبان یعنی تركی و جغتایی و فارسی و عربی كه كزیده ادبای روم و شاعر مشهور و معلوم جناب منیا بك افندی از آثار و جمع اسلاف و معاصرین انتخاب در سه جلد درج كرده بود در دكان حاجی حسن افندی در چارسوی صحافان و در دكان حاجی حسن اغا تنبا كوفروش در باغچه قیوسی هر جلدی به قیمت معین فروش میشود .

محل فروش اختر

دكان جلیل اغا كتاب فروش در چنبری طاش .
دكان حاجی حسن اغا كتاب فروش در باغچه قیوسی .
دكان تنبا كوفروش در اقسرای نزدك پشل طولومه .
مغازه كتاب فروشی بزرگ در زیر مسافر خانه عسكری .
در دكان چای فروشی دم در خان والده .

كتاب مستطاب

(میزان الموازن فی امر الدین)

كه در چند سال پیش از جانب یکی از مأمورین سفارت سنیة ایران . در خصوص محاكمه ادیان مختلفه ورد بر رساله میزان الحق نام پروتستانی تألیف . و در مطبعه عامره طبع شده است . در مغازه كتاب فروشی در تحت مسافر خانه عسكری در يك مجیدیه سفید فروش میشود .

چون قبل از آنكه اختر طبع و نشر بشود بعضی از ذوات كرام از ممالك بحر سه و غیره بموجب مکتوبهای خودشان طالب ابونه شدن گردیده و قیمت آنرا هم بجهت اینکه ارسال بفرمانند سوال كرده بودند . و تا جواب خدمت ایشان عرض كنیم شروع بطبع و نشر آن شده و همان تفصیل كه مقرر بود نسخه های كدیرین كرده شد خدمت ایشان از پوسته های دریا و خشکی ارسال كردید . و بجهت طور نیز فرستاده خواهد شد . و قیمت سالیانه و غیره آنهم در لوحه كازن نمین و مرقوم است . لهذا پس از عرض تشكر بخدمت ایشان بجهت میل و التفاتی كه در قبول كردن این كازن ظاهر فرمودند . از عموم خیر خواهان خواهش میکنم هر كدام از ایشان بوسائل اولیه بطوریکه خواهش فرموده اند و مقرر است وجوه معینه ابونه ها را بدار السلطنه اسلامبول و اداره اختر ابصال فرمایند كه باعث دوام و استمرار كار گردد .

(مخاطره ای اورمان)

یاخود

(قالا بر جلد و لری)

نام رساله تبار و زبان تركی از جانب ملتزم آن اغوب افندی ماطوسیان طبع شده در بارقه سر بل و جاهای دیگر فروخته می شود .
رساله مذ كوره در نهایت سلاست و شایان مطالعه نوشته شده . مرقی اخلاق و احوال انسانها تواند بود .

رساله بارقه ظفر دار بفتح اسلامبول . تالیف با آثار و صاف كه اثر خامنه یکی از ادبای مشهور است در دكان هر كتاب فروش از قرار سه غروش فروش میشود .

يك باب خانه در اسكدار در محله خرم الدین در تقاطق قاطرچی در تیره ۱۶ فروش خواهد شد خانه مذ كور در حرم و سلامتی چهارده اطاق و يك طویل و چهار چاه آب یکی شیرین و سه دیگر تلخ و بقدر هزار و هفتصد ذرع زمین بنا و باغچه دارد هر كس طالب باشد بمطبعه اختر مراجعت نماید .

حكاك مشهور موسیو سانچ روسیه مدتی است باسلامبول آمدن موسیو الیه هر نوع رسم و خطوط را در نهایت خوبی و استادی در روی شمشاد حك و ترسیم می نماید هر كس طالب بوده باشد بمطبعه (اختر) مراجعت نماید

هر كونه كتب و رسائل و اوراق چه بلیتو غراف و چه به تئو غراف یعنی با سیمه و چای سنگی و حروفی در مطبعه (اختر) در كال خونی و امتیاز طبع و قیمت و بهای مناسب و بطور مطلوب و موافق سلیقه تمام كرده میشود و همچنین هر كونه اوراق و اسناد پزیه های مختلف و خطوط متنوعه و نیز رسمهای كراویر و قرون و كارت و زیت فارسی و تركی و فرانسوی و دفتر تجارت و هر نوع اوراق رسمیه كه از جانب اداره های رسمی و دولتی امر و سپارش داده شود در نهایت امتیاز و خوبی طبع شده و باعث خشنودی خواهشمندان سارشان می گردد و از هر جهت خواهد كردید . و سكه های لیتو غراف هم جور بزرگ كوچك بقیمت مناسب جهت فروش در اداره مطبعه موجود است .

كتاب گلستان افصح الشعرا شیخ سعدی شیرازی رحمه علیه رجه و اسامه كتابی است كه در تمامی مشرق زمین در نزد عموم اهل لسان و اصحاب ذوق و فهم مسلم و قبول است و سزاوار بود كه همچنان نسخه مطبوعه طبع بطور بسیار خوب و طرز مرغوب با سیمه شده یادگاری برای طالبان آن باشد و مدتی بود كه این معنی در نظر بود ولی اسباب این مقصود حاضر نبود تا آنكه ده سال گذشته از انقافات حسنه عالیجناب میرزا اغا الملقب بصاحب قلم كه از مشاهیر خطاطان ایران است بدر سعادت تشریف آورده و بحسب خواهش دوستان قبول نمودند كه نسخه مذ كوره را بنویسند لهذا نسخه مذ كوره در كال نفاست و خوبی با سیمه شده بود و چون مقصود اصلی خدمتی بمعارف بود بعد از فروخته شدن مقدار کافی از آن از قیمتش تئیل شده اكنون نسخه های این در مغازه كتاب فروشی در زیر مسافر خانه عسكریه بایزد .
و در اقسرای قرب پشل ملو لوبا در دكان تنبا كوفروش و در دكانهای جلیل اغا در چنبری طاش و حسن اغا در باغچه قیوسی جلدی از قرار بیست غروش رایج فروش میشود .

مطبعه و اداره خانه در خصوص است

مکتوبی كه برای درج شده و طبع نشود بمطبعه

مکتوبی كه اجرت است از جانب او

این كازن از

مطبعه

بمنوان اشتراك حقیق نوشته بودیم . اگر يك قدری را میخواهم محكمه ها را آزاد كرد است هر چه هم در محكمه ها رو زنده باشد كه اگر حیف و مبلی داشته باشد بواسطه و با كال راستی و در رساله تاهركنی انداز

دخل و خرج دوات را كرده و بلام بودجه و مانند اینها از كارها حشوق مبتنی است معین و بیزان علی معلوم و خارج هم نظر عموم بملت اینکه دولت و ملت جدا نیست . ملت و وطن هستند . و كارهای اهالی حاصه هم در راه آنها و محافه در هر يك دیناران و وطن و مملكت يك تو

پس ملت حق دارد از دخل و خرج سالیانه حاصل نماید . و داشته باشد . داخله و خارجیه چه اقتضا بزرگان دولت و وا كركار نیست كه لازم دارد بخواد و راه نمایی است بهر شعبه های ثروت و سكه مدیون بحث و بفرار خور حال خود كار كند و هم وادارد . و آنچه با مقرر و بكنه به مرض و مدبره دوات و مملكت